

ROTÁCIÓS KIKAPCSOLÁSI REND

**a 285/2007. (X. 29.)
kormányrendelet alapján**

Érvényes visszavonásig.

ELJÁRÁSREND

a Rotációs Kikapcsolási Rend (RKR) kidolgozására, aktualizálására és alkalmazására

1. Az RKR kidolgozásának és működtetésének alapelveit a következő jogszabályok és szabályzatok rögzítik:

- A villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény (a továbbiakban: VET) 24. § (1); 36. § (1), (2), (7); 35. § (2); bekezdése, a 16. § i) pontja
- A helyi önkormányzatok és szerveik feladat- és hatásköréről szóló 1991. év XX. törvény 65. § (1) bekezdése
- A villamosenergia-rendszer jelentős zavara és a villamosenergia-ellátási válsághelyzet esetén szükséges intézkedésekről szóló 285/2007 (X. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 8. és 9. §
- Üzemi Szabályzat

2. Az RKR kidolgozásával és működtetésével kapcsolatos alapelvek

- 2.1. Az RKR forráshiány esetén előre tervezett módon elrendelt felhasználói korlátozás.
- 2.2. A felhasználói kikapcsolásokra csak a legszükségesebb mértékben és időtartamra hozható intézkedés úgy, hogy társadalmi szinten minél kisebb kár következzen be, és ugyanakkor ne okozzon aránytalan terhet egyes rendszerhasználóknak.
- 2.3. Villamosenergia-felhasználói kikapcsolások akkor alkalmazhatók, ha a közvetlenül fenyegető krízis piacszabályozó eszközökkel vagy a már bekövetkezett krízis az ellátási szabályzatokban előírt eszközökkel nem hárítható el.
- 2.4. Az RKR a villamosenergia-felhasználók különböző csoportjainak a villamos energia forrásoldal és a fogyasztás egyensúlyának megőrzése céljából a villamosenergia-hiánnyal arányos kikapcsolását és kikapcsolásának gyakoriságát, fokozatait határozza meg.
- 2.5. Az RKR-ben a rotációs kikapcsolás elvén a károk legkisebb mértékre történő csökkentésének érdekében az egyes ellátási területeken 3 órát meg nem haladó kikapcsolási csoportokat kell képezni. Az így kialakított csoportok között körforgásszerűen kell a korlátozást végrehajtani.

3. Az RKR kidolgozása

- 3.1. A villamosenergia-krízis hatásainak enyhítésére szolgáló Rotációs Kikapcsolási Rendet a rendszerirányítási tevékenység engedélyese (a továbbiakban: Rendszerirányító) az átviteli és elosztó hálózati engedélyesekkel együttműködve, a Krízis Munkabizottság (KM) Hálózati Munkacsoportjának (HMCS) keretén belül dolgozza ki.
- 3.2. Az RKR megalapozottsága érdekében az illetékes hálózati engedélyes a gazdálkodó szervezet fogyasztótól, valamint a költségvetési szerv fogyasztótól a korlátozással, kikapcsolással összefüggő adatokat kérhet. Az illetékes hálózati engedélyes köteles gondoskodni az RKR készítése során birtokába jutott adatok, információk jogszerű kezeléséről.
- 3.3. Az egyes felhasználóknál felvett teljesítményadatok a mindenkori szerződött teljesítmények, illetve vonalanként a vonali terhelés éves csúcsidei maximuma.
- 3.4. A felhasználókat azonosan kell kezelni az RKR összeállításánál.
- 3.5. Az RKR-t úgy kell kialakítani, hogy az alapvető felhasználók villamosenergia-ellátását krízis esetén a lehető legtovább biztosítani lehessen.
- 3.6. Az alapvető és létfontosságú felhasználók körét a Rendelet 1. § 8. pontja figyelembevételével az il-

letékes megyei katasztrófavédelmi igazgatóság államigazgatási eljárás keretében állapítja meg. A felhasználók alapvető, illetve létfontosságú felhasználóként történő besorolására a hálózati engedélyes tesz javaslatot, de a megyei katasztrófavédelmi igazgatóság hivatalból, valamint a felhasználó kezdeményezésére is határozhat. Az alapvető, illetve létfontosságú felhasználók listáját az illetékes hálózati engedélyes naprakészen nyilvántartja.

- 3.7. A megyei katasztrófavédelmi igazgatóság és a felhasználó közötti vitás kérdésekben
- Az alapvető, illetve létfontosságú felhasználóként történő besorolás tárgyában a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság
 - egyéb RKR-el összefüggő ügyben a Magyar Energia Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) az államigazgatási eljárás szabályai szerint dönt.
- 3.8. Az RKR elkészítése:
- A hálózati engedélyesek megadják a Rendszerirányítónak az órás átlagú csúcsterhelés értékét, valamint ennek alapvető felhasználók nélkül vett értékét.
 - A Rendszerirányító az RKR-be bevonandó teljesítményt az órás átlagú rendszerterhelés csúcserkének 75 %-ában határozza meg. Ezt az értéket a hálózati engedélyesek között az általuk megadott csúcsterhelés arányában osztja fel. Az így megállapított terhelés jelenti

- az egyes engedélyesek számára a korlátozásba bevont felhasználói teljesítmény nagyságát.
- c) A Rendszerirányító minden egyes hálózati engedélyes esetében kiszámítja az alapvető felhasználók nélküli terhelés és a korlátozásba bevont felhasználói teljesítmény százalékos arányát. A kapott számértékek közül a legalacsonyabbat szorzószámként véve, meghatározza az alapvető felhasználók nélküli korlátozandó felhasználói teljesítmény nagyságát.
- d) Az alapvető felhasználók nélküli korlátozandó felhasználói teljesítmény nagyságát 18 egyforma terhelési csoportra osztja.
- e) Az egyes terhelési csoportokat egyenként sorzámmal meg kell jelölni.
- f) A Rendszerirányító a 18 megjelölt terhelési csoportot a hálózati engedélyesek között az általuk megadott csúcsterhelés arányában szétosztja. A hálózati engedélyesek a kiadott teljesítményhez felhasználókat és fogyasztói vonalakat rendelnek hozzá. Ezzel kialakul az alapvető felhasználókat nem tartalmazó RKR táblázat.
- g) A b) pontban megállapított és a c) pontban meghatározott felhasználói teljesítmény különbségét a Rendszerirányító - a hálózati engedélyesekkel együttműködve - szintén 18, hozzávetőlegesen egyforma nagyságú terhelési csoportra osztja, és megjelöli.
- h) A Rendszerirányító a 18 megjelölt terhelési csoportot a hálózati engedélyesekkel egyeztetve az f) pontnak megfelelő módon szétosztja. Ezzel kialakul az a másik RKR táblázat, amely alapvető és nem alapvető felhasználókat is tartalmaz.
- i) A két RKR táblázatba bevont összes korlátozandó felhasználói teljesítmény megfelel az óras átlagú rendszerterhelés csúcserőértéke 75 %-ának.
- j) A két RKR táblázatot az egyértelmű hivatkozás érdekében színjelöléssel is meg kell különböztetni. Az alapvető felhasználók nélküli RKR táblázatot kék, az alapvető felhasználókat is tartalmazó RKR táblázatot piros színnel kell megjelölni.
- k) A hálózati engedélyesek a terhelési csoportokra meghatározott kikapcsolási teljesítményeket a közép feszültségű vonalak terhelései és a 400 kW-nál nagyobb lekötött teljesítményű felhasználók között oszthatják fel.
- 3.9. Az elkészített RKR-t a Krízis Munkabizottság véleményezésével együtt a Hivatalnak kell benyújtani jóváhagyásra.
- 3.10. A hálózati engedélyesek a jóváhagyott RKR alapján a jóváhagyástól számított 3 hónapon belül a korlátozásba bevont, egyedileg nevesített felhasználókat tájékoztatják a terhelési csoportba történt besorolásukról, melyet a felhasz-

nálói hálózati csatlakozási szerződésben is rögzíteni kell.

3.11. A hálózati engedélyesek a „piros” RKR-be bevont alapvető felhasználók jegyzékét tájékoztatásra megküldik a területileg illetékes Katasztrófavédelmi Igazgatóság részére.

4. Az RKR átdolgozása

4.1. Az RKR aktualizálása

Az RKR adatainak módosítását el kell végezni:

- a) a jóváhagyást követően háromévenként, az adott év május 31. napjáig.
- b) ha az alapvető felhasználóknál változás következett be.
- c) ha a nem alapvető felhasználók terhelésében olyan változás következett be, mely egy terhelési csoport teljesítményét lényegesen megváltoztatja.
- d) ha új táppontot helyeztek üzembe, illetve, a középfeszültségű vonalakat átcsoportosították.

4.2. A 4.1. b), c) és d) pont hatálya alá tartozó esetekben a hálózati engedélyes tájékoztatja a Rendszerirányítót a kikapcsolásra felvett teljesítmény változásáról. A Rendszerirányító a változás mértékének és várható hatásának mérlegelése

után dönt arról, hogy szükséges-e az RKR rendkívüli időközi módosítását kezdeményezni.

4.3. Az RKR három évenkénti és a rendkívüli időközi módosítását a Hivatal hagyja jóvá.

4.4. A módosításokat a hálózati engedélyesek kötelesek átvezetni saját nyilvántartásukban.

5. Az RKR alkalmazása

5.1. Az RKR alkalmazását - a Krízisterv rendelkezéseivel összhangban - a Rendszerirányító rendeli el ezen eljárásrend alapján.

5.2. A jelentős zavar esetén működő automatikus vagy elrendelhető felhasználói kikapcsolásokat legfeljebb 6 órás időtartamra alkalmazhatja a Rendszerirányító. Ha a jelentős zavar folyamatosan a 6 órás időtartamot meghaladja, akkor a Rendszerirányító a kikapcsolásokra az RKR-t köteles alkalmazni annak érdekében, hogy társadalmi szinten minél kisebb kár következzen be.

5.3. A válsághelyzet veszélye II. fokozata esetén a Rendszerirányító köteles utasítást adni a hálózati engedélyesek üzemirányító központjainak az RKR esetleges alkalmazásának előkészítésére.

5.4. Az RKR előre látható, tervezett alkalmazása esetén a Rendszerirányító az időben soron következő kikapcsolandó csoportokról – a tényleges végre-

- hajtást megelőzően legalább egy órával – értesíti az elosztó hálózati engedélyesek Körzeti Diszpécser Szolgálatait, akik ennek alapján elvégzik az érintett felhasználók kiértékelését.
- 5.5. Válsághelyzet esetén a Rendszerirányító a hálózati engedélyeseknek elrendelheti a teljesítményhiány nagyságától függően a fogyasztói terhelés csökkentését az előkészített RKR útján, annak érdekében, hogy a villamosenergia-rendszer összeomlását elkerüljék, és hogy a társadalom a legkisebb veszteséget szenvedje el. A kikapcsolásra kerülő korlátozási csoportokat a Rendszerirányító határozza meg a teljesítmény-egyensúly biztosítása érdekében. A korlátozási csoportok között prioritási sorrend, megkülönböztetés nincsen. A szükségessé váló kikapcsolásokat és visszakapcsolásokat a hálózati engedélyes végzi el, figyelembe véve a Rendszerirányító utasításait és a kapcsolás helyén fennálló aktuális üzemállapotot.
- 5.6. A kikapcsolásokat lehetőség szerint az alapvető felhasználók korlátozása nélkül, a „kék” RKR táblázat alkalmazásával kell végrehajtani.
- 5.7. Ha a villamosenergia-rendszer egyensúlya az alapvető felhasználók nélküli korlátozási teljesítmény 50 %-ával nem biztosítható, vagyis az egyidejű kikapcsolási szükséglet kielégítésére – a rotáció elvének szem előtt tartásával – a „kék” RKR terhelési csoportjainak fele nem elegendő, akkor a korlátozásba a „piros” RKR táblázatba felvett felhasználók is bevonhatók a Rendszerirányító utasítása alapján.
- 5.8. A két RKR táblázat együttes alkalmazásakor a Rendszerirányítónak figyelemmel kell lennie arra, hogy a „kék” RKR 1-9 terhelési csoportjainak kikapcsolása esetén csak a „piros” RKR 1-9 csoportjai közül, a „kék” RKR 10-18 csoportjainak kikapcsolása esetén csak a „piros” RKR 10-18 terhelési csoportjai közül jelöljön ki korlátozásra csoportot.
- 5.9. A kikapcsolt terhelési csoportok illetve felhasználók 3 óránkénti rotációját a Rendszerirányító rendeli el, annak meghatározásával, hogy a következő időszakra mely terhelési csoportokat kell ki-, illetve visszakapcsolni.
- 5.10. A válsághelyzet megszűnése esetén a Rendszerirányító utasítást ad az elosztó hálózati engedélyes Körzeti Diszpécser Szolgálatának a felhasználói visszakapcsolásokra.